

Warszawa, 18 września 2006

Jarosław Kaczyński

Prezes Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej
Kancelaria PRM
Al. Ujazdowskie 1/3
00-583 Warszawa

Szanowny Panie Premierze,

Niniejszym przesyłamy na ręce Pana Premiera Apel 650 organizacji pozarządowych w sprawie przygotowanego przez Kancelarię w lipcu br. projektu *Ustawy zmiany Ustawy o fundacjach i niektórych innych ustaw*. Apel nasz jest wyrazem zaniepokojenia zarówno przedstawionymi w projekcie rozwiązaniami jak i brakiem konsultacji tak fundamentalnego dla funkcjonowania instytucji społeczeństwa obywatelskiego dokumentu ze środowiskiem pozarządowym.

Jednocześnie, w imieniu autorów Apelu: Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych i Forum Darczyńców, wyrażamy zadowolenie, że w międzyczasie Departament Prawny Kancelarii przygotował, z datą 12 września, projekt nowej *Ustawy o fundacjach*, uwzględniający wiele z uwag zgłoszonych w sierpniu przez te nieliczne organizacje, które dowiedziały się o projekcie zmian. Wciąż jednak nasze obawy budzą niektóre zapisy, szczególnie te dotyczące procedury likwidacji fundacji z mocy urzędu przez zewnętrznego likwidatora, czy nakazujące „zabezpieczenie przez fundację kapitału zapasowego w wysokości jednej czwartej kapitału własnego z przeznaczeniem na koszty zarządcy przymusowego i likwidacji fundacji”. Choć praca wykonana przez pracowników Kancelarii w tak krótkim czasie budzi uznanie, to jednak wydaje się nam, że pośpiech nie sprzyja tworzeniu dobrego prawa, a skoro Rząd decyduje się na skonstruowanie nowej ustawy o fundacjach, warto przedyskutować jej założenia z szerokim gronem zainteresowanych podmiotów, biorąc pod uwagę zarówno realia, w jakich działają fundacje jak i inne regulacje wpływające na funkcjonowanie sektora pozarządowego.

Apel, który przekazujemy Panu Premierowi wraz z podpisami 650 sygnatariuszy, choć odnoszący się w swej warstwie krytycznej do zapisów lipcowego projektu zmiany ustawy o fundacjach, pozostaje aktualny w swej warstwie postulatywnej. Proszę potraktować go jako wyraz zainteresowania środowiska pozarządowego udziałem w debacie nad kształtem nowych regulacji i gotowości podjęcia rzeczowej dyskusji o kierunku i zakresie pożądanych zmian. Jesteśmy przekonani, że szerokie konsultacje założeń ustawy w duchu dialogu obywatelskiego przyczynią się do powstania dobrego prawa sprzyjającego rozwojowi odpowiedzialnych i przejrzystych instytucji działających na rzecz dobra publicznego.

W imieniu organizatorów akcji,

Ewa Kulik-Bielińska
Przewodnicząca Zarządu Forum Darczyńców w Polsce

Członkami Forum Darczyńców są:

Fundacja Bankowa
im. Leopolda Kronenberga

Fundacja Partnerstwo dla Środowiska

Polsko - Amerykańska Fundacja
Wolności

Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce

Fundacja im. Stefana Batorego

Fundacja Wspomagania Wsi

Nidzicki Fundusz Lokalny

Trust for Civil Society in Central
and Eastern Europe

Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej

Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży

Fundusz Lokalny Masywu Śnieżnika

Szanowny Panie Premierze,

W związku z przygotowanym przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów projektem zmian Ustawy o fundacjach wyrażamy swoje głębokie zaniepokojenie zawartymi w nim rozwiązaniami, które w poważnym stopniu ograniczają niezależność blisko 7000 działających w Polsce fundacji. Nasz niepokój budzi także brak konsultacji tego niezwykle istotnego dla instytucji społeczeństwa obywatelskiego projektu ze środowiskiem pozarządowym.

Tak znaczne i bezprecedensowe zwiększenie nadzoru administracji rządowej nad fundacjami uderza w istotę niezależności i swobody działania sektora pozarządowego, co spowodować może ograniczenie społecznej aktywności obywateli. Fundacje bowiem to, obok stowarzyszeń, najważniejsza formuła prawna podmiotów społeczeństwa obywatelskiego, działających dla dobra wspólnego. Fundacje odegrały niezwykle ważną rolę we wzmacnianiu rodzącej się w Polsce demokracji. Wiele z nich – tych największych i tych małych – codziennie wspiera setki tysięcy ludzi, którzy z różnych powodów gorzej radzą sobie z dzisiejszą rzeczywistością. Zdecydowana ich większość powstała z potrzeby działania na rzecz nas wszystkich, na rzecz aktywnego rozwoju naszego społeczeństwa. I w zdecydowanej większości te cele dzień po dniu realizuje.

Tymczasem projekt rządowy traktuje fundacje przez pryzmat odosobnionych przypadków nadużywania tej formy prawnej do prowadzenia uprzywilejowanej działalności gospodarczej, jako organizacje z gruntu podejrzane czy wręcz przestępcze. Takie podejście nie będzie skutkowało dobrym prawem. Jesteśmy za wprowadzeniem rozwiązań, które bez ograniczania niezależności i swobody, będą wzmacniały przejrzystość działania fundacji, jak choćby zawarte w projekcie niektóre propozycje np. obowiązek rozdzielenia ciał statutowych, wymóg zapisu sposobu likwidacji w statucie fundacji, czy ograniczenie możliwości wykorzystywania fundacji jako dodatkowej formy prawnej do prowadzenia uprzywilejowanej działalności gospodarczej. Jednak większość proponowanych rozwiązań, uderzających we wszystkie fundacje działające zgodnie z prawem, jest niewspółmierna i nieadekwatna do intencji przedstawianych w uzasadnieniu ustawy. Nowe zapisy w ustawie o fundacjach, wraz z propozycją likwidacji ulgi podatkowej z tytułu darowizn na cele pożytku publicznego w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych, zmieniają w sposób zasadniczy i gwałtowny reguły, dzięki którym w ciągu ostatnich kilkunastu lat udało się zbudować w Polsce zręby społeczeństwa obywatelskiego, odbudować podstawy rodzimej filantropii i stworzyć szereg niezwykle pożytecznych i potrzebnych organizacji.

Popierając stanowisko krytykujące poszczególne zapisy projektu sformułowane przez Ogólnopolską Federację Organizacji Pozarządowych i Forum Darczyńców w Polsce i przekazane do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, apelujemy do Pana Premiera, aby teraz – na etapie tworzenia nowego kształtu ustawy – włączyć do prac nad nią przedstawicieli sektora pozarządowego. Jesteśmy przekonani, że tak ważny dla funkcjonowania instytucji społeczeństwa obywatelskiego dokument, musi być wypracowany przy otwartej kurtynie i z udziałem wszystkich zainteresowanych podmiotów. Uważamy, że najlepszą formą rozpoczęcia rzeczowej dyskusji o projekcie nowego prawa o fundacjach byłoby robocze spotkanie - seminarium z udziałem zainteresowanych fundacji, ekspertów i przedstawicieli rządu, podczas którego uzgodnione zostałyby kierunki i zakres zmian oraz tryb współpracy przy jej tworzeniu. Zgłaszamy chęć i gotowość uczestnictwa w takiej dyskusji.

Członkami Forum Darczyńców są:

Fundacja Bankowa
im. Leopolda Kronenberga

Fundacja Partnerstwo dla Środowiska

Polsko - Amerykańska Fundacja
Wolności

Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce

Fundacja im. Stefana Batorego

Fundacja Wspomagania Wsi

Nidzicki Fundusz Lokalny

Trust for Civil Society in Central
and Eastern Europe

Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej

Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży

Fundusz Lokalny Masywu Śnieżnika